

Excursie 10 Gemeten dd. 5-9-26.

Aangezien niemand bekend was met het gebied hadden we een gids (Hans Willemsen) van de vogelbescherming bereid gevonden om vandaag als excursieleider voor ons op te treden. Hij had wel een maximum aantal deelnemers aangegeven en dat was ook vermeld in de agenda. Aangezien er al zoveel belangstellenden zich spontaan hadden aangemeld is er geen mail rondgestuurd omdat iedereen die daarop zou reageren dan afgewezen zou moeten worden.

Hans wachtte ons op bij de pont en gaf na de overtocht een korte verhandeling over het eiland.

Hij is uitermate bekend met het gebied, geeft al jaren excursies en kon ons ook talloze weetjes en bijzonderheden over het ontstaan en gebruik van de 10gemeten vertellen.

Het gebied ontstond doordat in het estuarium rivierwater botste op inkomend zeewater waardoor meegevoerd slib kon bezinken. Op de aldus ontstane plaat werd achtereenvolgens zee- en rivierklei afgezet wat resulteerde in uitermate vruchtbare zavelgrond. De bewoners van de nabijgelegen oevers namen het al gauw in bezit, legden er een dijk omheen en een nieuwe polder was een feit. Het eiland dankt zijn naam aan een oude oppervlaktemaat, niet gemeten in afstand, maar in tijd. Een gemet is de oppervlakte grond die een boer in een dag, van zonsopgang tot zonsondergang, kon ploegen. Een gemet op losse grond kon dus aanmerkelijk groter zijn dan een gemet op zware zeeklei. Het aldus ontstane eiland (± 5 ha) groeide in de loop der tijd aan tot zijn huidige grootte (1050 ha) en kwam via allerlei transacties en wettelijke besluiten uiteindelijk in bezit van de staat en die gaf het in beheer aan natuurmonumenten die het sindsdien hebben teruggegeven aan de natuur en er een prachtig natuurgebied van hebben gemaakt.

Bij de afvaart werd al een ijsvogel gespot en vlogen talloze oeverwaluwen in het rond. Tijdens de overtocht zagen we ook visdiefjes jagen. Na aankomst beklommen we de dijk die het eiland omringt en hoorden hier en daar cetti's zangers. Hans vertelde dat er in het eerste jaar 5 paartjes waren en het jaar erop er zich al 50 genesteld hadden. In de eerste plas zagen we tienallen krakeenden, vlogen twee bruine kiekendieven in de verte en kwamen zowel knobbelzwanen als lepelaars overvliegen. In de verte werd een sperwer gespot en tijdens de wandeling zagen we diverse torenvalken.

Een groep die te laat was voor de eerste pont sloot zich inmiddels aan bij de rest en vertelde dat zij nog een vlucht voorbijvliegende zilverplevieren hadden gezien die wij dan weer hadden gemist. Tijdens de lunch zagen we een fuut die een visje naar binnenwerkte en kleine aantallen kneuen. Jammer genoeg stond er een stevige wind waardoor de puttertjes zich niet lieten zien. Er stonden grote bossen distels en volgens Hans zitten er veel op het eiland. Na de lunch liepen we verder langs een watertje waarboven een visarend aan het jagen was. In het water weer veel krak- en wilde eenden en een paar bergeenden.

Op een verhoging in het landschap, een oude drinkplaats voor het aanwezige vee en vluchtplaats bij overstromingen, hadden we een mooi uitzicht over diverse plassen en zagen we enorme aantallen lepelaars en eenden. Verder aalscholvers, grote zilverreigers, een kleine zilverreiger, kemphanen, kokmeeuw, grote mantelmeeuw en grauwe ganzen.

Op de weg terug spotten we plotseling een bruine vlek in een boom wat voor enige opwindung zorgde want in eerste instantie dachten we dat het een jonge kwak betrof, maar toen de ineengedoken reigerachtige zich uitrekte bleek het om een purperreiger te gaan. Ook mooi en een zeldzaamheid op het eiland. In het watertje ervoor hielden zich nog een aantal kuifeenden op, evenals een blauwe reiger op de oever.

Hierna was het alweer tijd om terug te gaan naar de pont.

Bij aankomst aan de overkant werd Hans hartelijk bedankt voor de leerzame en inspirerende rondleiding en werd hem namens de VWG een kleine attentie aangeboden. Het bleek zijn laatste rondleiding te zijn geweest, fysieke klachten en zijn leeftijd weerhouden hem er verder van om nog langer door te gaan maar voor ons wilde hij toch nog een keer een uitzondering maken. Wij zijn hem hier uiteraard uitermate dankbaar voor.

Aalko.